

# Den svenska värdepappersmarknaden

2024

---

Svensk Värdepappersmarknad verkar  
för en hållbar och konkurrenskraftig  
svensk värdepappersmarknad.



# Den svenska värdepappersmarknaden

Summering  
av året  
2024

2024 blev ett positivt år på den svenska värdepappersmarknaden. Lägre inflation, sänkta styrräntor från centralbankerna och tillväxt som visade sig mer motståndskraftig än förväntat bidrog positivt till utvecklingen. Samtidigt fanns det också gott om faktorer som skapade osäkerhet och bidrog till motsatt effekt under året: presidentvalet i USA, flera konflikter runt om i världen, osäkerhet kopplat till hur varaktig nedgången i inflationen skulle visa sig vara och när tillväxten i framför allt Europa skulle ta fart på allvar. Den sammantagna utvecklingen på den svenska värdepappersmarknaden blev ändå positiv genom tillgångspriser som överlag steg, samtidigt som risk-

premierna och volatiliteten minskade sett till året som helhet. På aktiemarknaden tog börsintroduktionerna återigen fart efter ett par år med låg aktivitet och på flera håll runt om i världen har index varit nära all-time-high. På obligationsmarknaden minskade riskpremierna samtidigt som marknadslikviditeten förbättrades något.

Trots den positiva utvecklingen på värdepappersmarknaden, kvarstod många av osäkerhetsfaktorerna vid utgången av året och det finns risk för starka marknadsreaktioner framgent vid händelser som inte prisats in i marknaden. Nedan följer en genomgång av den svenska värdepappersmarknaden under 2024 uppdelad på aktie-, obligations- och derivatmarknaden.





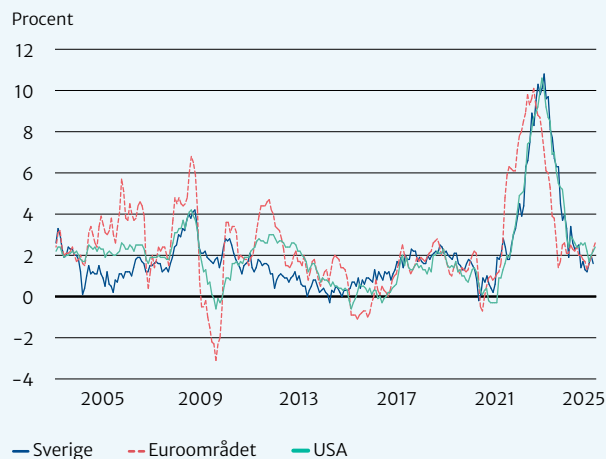
### Sammantaget positiv utveckling på den svenska värdepappersmarknaden under året ...

Många centralbanker började under 2024 sänka styrräntan samtidigt som man signalerade att ytterligare räntesänkningar var att vänta. Parallellt med detta föll inflationen ner under tvåprocentsmålet på många håll och visade tecken på en mer varaktig nedgång (se diagram 1). Härtill visade sig tillväxten mer motståndskraftig än befarat på många håll. Inte minst den amerikanska ekonomin visade sig stå emot den tidigare höga inflationen oväntat bra, och även om utvecklingen i Europa har varit klart svagare har den ekonomiska utvecklingen även i Europa börjat visa tecken på en viss förbättring. Sammantaget har detta bidragit till ett ökat risktagande bland investerare och till en positiv utveckling på den svenska värdepappersmarknaden, där tillgångspriserna överlag steg samtidigt som riskpremierna minskade sett till året som helhet.

### ... trots en stor mängd osäkerhetsfaktorer

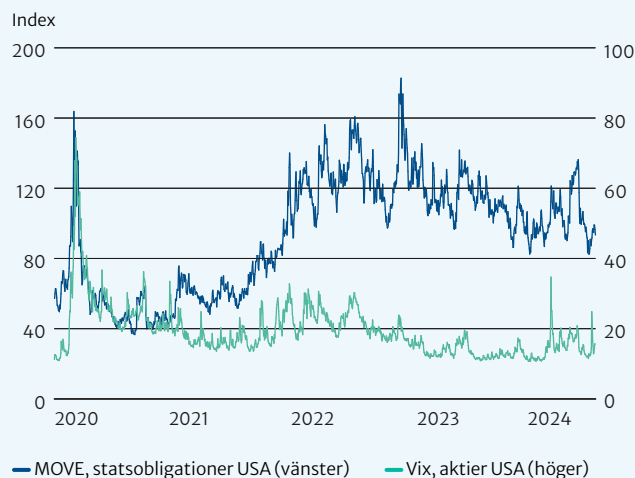
Det har dock funnits gott om osäkerhetsfaktorer som har haft betydelse för utvecklingen under året, och även om volatiliteten sett till året som helhet sjönk så har den tidvis ökat påtagligt (se diagram 2). Osäkerheten kopplad till presidentvalet i USA har varit en följetång under året, där fokus initialt var kopplat till utgången av valet. När det stod klart att Donald Trump vunnit valet skiftade fokus i stället till i vilken utsträckning Trump skulle genomföra de åtgärder som han flaggat för under presidentvalskampanjen, så som införandet av eventuella tullar gentemot bland annat Kina. Dessutom har året också kantats av många olika konflikter runt om i världen, osäkerhet kopplat till hur varaktig nedgången i inflationen skulle visa sig vara och kring tillväxten där inte minst Europa har halkat tydligt efter USA.

#### 1. INFLATIONEN



Källa: Ekonomifakta

#### 2. VOLATILITET PÅ AKTIE- OCH OBLIGATIONSMARKNADEN

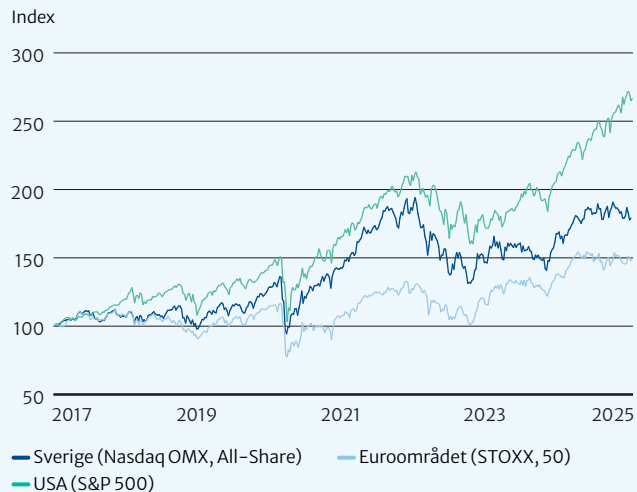


Källor: CBOE, Riksbanken och Yahoo Finance



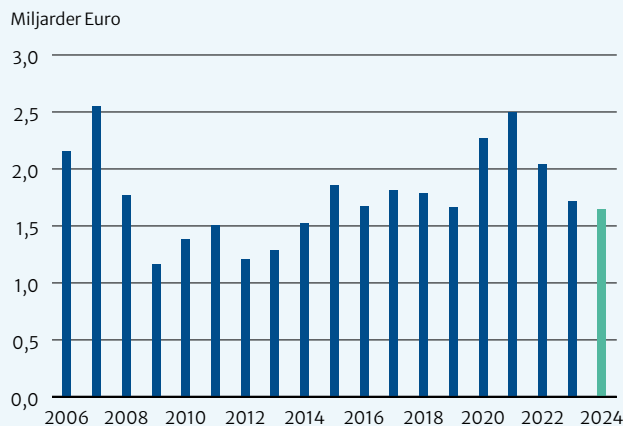
Många centralbanker började under 2024 att sänka styrräntan.

### 3. BÖRSUTVECKLING



Källa: Ekonomifakta

### 4. DAGLIG OMSÄTTNING PÅ BÖRSERNA



För NGM och Spotlight saknas data före 2013.

Källor: Nasdaq, NGM och Spotlight

### Stigande tillgångspriser på aktiemarknaden

På aktiemarknaden steg tillgångspriserna sett till året som helhet, med stöd av inte minst den lägre inflationen och de sänkta styrräntorna från många centralbanker (se diagram 3). I Sverige och euroområdet var det framför allt under det första halvåret som börserna steg, därefter utvecklades de mer sidledes till följd av bland annat frågetecken kring konjunkturen. Parallellt med att tillgångspriserna steg minskade samtidigt osäkerheten sett till året som helhet att döma av bland annat lägre volatilitet. Lägre räntor och inflation samt förväntningar på ekonomisk återhämtning och på sikt ökad lönsamhet för bolagen bidrog också till att värderingarna steg något på börserna som helhet. På vissa håll globalt, som teknologisektorn i USA, har värderingarna dock ökat påtagligt i förhållande till den framtida förväntade vinstutvecklingen, vilket ökar risken för ökad volatilitet vid händelser som inte prisats in av marknaden.

### Handeln på börserna minskade ytterligare något

Omsättningen på börserna minskade påtagligt under 2022 till följd av ökad osäkerhet och försämrade tillväxtutsikter för bolagen, vilket påverkade intresset för att investera i aktier negativt (se diagram 4). Denna utveckling fortsatte sedan under både 2023 och 2024 då omsättningen minskade ytterligare, även om det var i betydligt mindre omfattning än under 2022. Omsättningen minskade framför allt i de större bolagen (large cap) samtidigt som den ökade något i framför allt de medelstora bolagen (mid cap). Att omsättningen totalt sett minskade 2024 är något överraskande givet att tillgångspriserna faktiskt ökade. Med detta sagt är det dock fortfarande betydande volymer som omsätts på de svenska marknadsplatserna, i genomsnitt omsattes aktier till ett värde av över 19 miljarder kronor varje dag under 2024.



I Sverige och euroområdet steg börserna under första halvåret och utvecklades därefter mer i sidled.

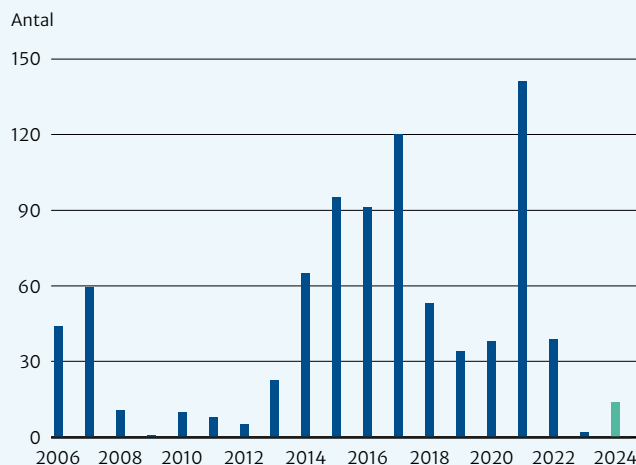
## Ökad aktivitet vad gäller börsintroduktioner på primärmarknaden

Aktiviteten på primärmarknaden i form av börsintroduktioner ökade återigen efter ett par år med klart lägre aktivitet (se Diagram 5). Efter rekordåret 2021 minskade antalet börsintroduktioner kraftigt under 2022 och var mycket begränsad även under 2023 på grund av bland annat hög inflation, stigande räntor och lägre ekonomisk tillväxt. En tydlig förbättring när det kommer till samma faktorer bidrog alltså till att aktiviteten i stället ökade under 2024. I och med det ökade antalet börsintroduktioner ökade också det anskaffade kapitalet vilket är att vänta (se diagram 6). Det anskaffade kapitalet ökade dock mer påtagligt än antalet introduktioner till följd av att några av de bolag som noterades var mycket stora.

## Antalet aktieägare i Sverige minskade något

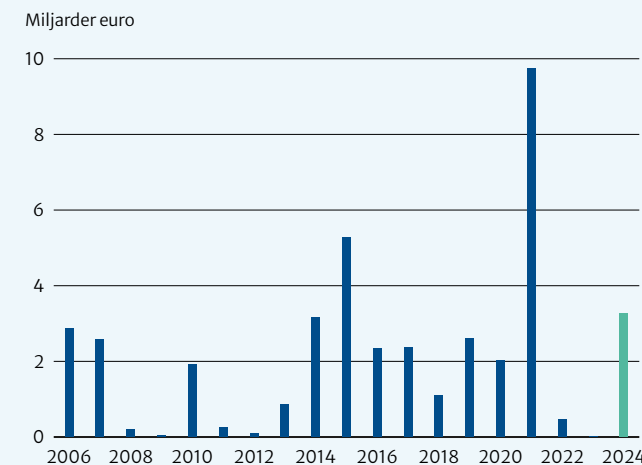
Antalet privatpersoner som investerar i aktier i Sverige minskade marginellt under året. Värt att notera kring aktieägandet är dels att minskningen i ägande var större bland män än kvinnor, dels att aktieägandet fortsätter att minska bland de yngre aktieägarna. Aktieägandet är dock fortfarande stort bland svenska privatpersoner. I slutet av 2024 hade drygt 2,3 miljoner svenska privatpersoner ett direktäggande i aktier i enskilda svenska bolag, vilket motsvarar över 20 procent av befolkningen. Utöver det direkta ägandet äger majoriteten av befolkningen också aktier indirekt genom fondsparande privat och genom olika typer av pensionssparande. Samtidigt står utländska investerare även fortsatt för nästan 40 procent av investeringarna på den svenska aktiemarknaden. Bland de utländska investerarna kommer mer än en tredjedel från USA, därefter kommer det största ägandet från Storbritannien följt av Luxemburg.

### 5. BÖRSINTRODUKTIONER I SVERIGE



Källor: Nasdaq, NGM och Spotlight

### 6. ANSKAFFAT KAPITAL GENOM BÖRSINTRODUKTIONER

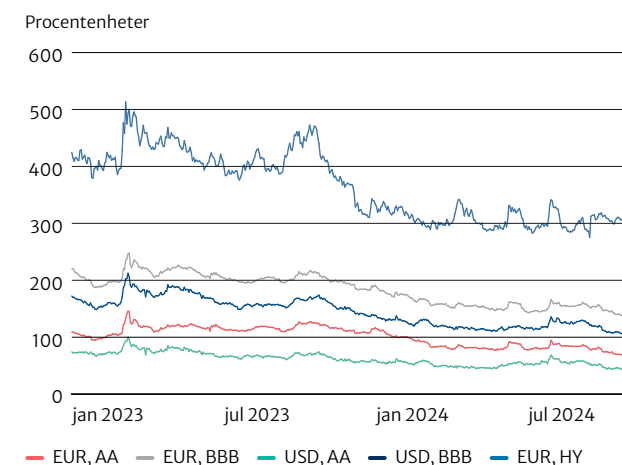


Källor: Nasdaq, NGM och Spotlight

## Något lägre räntor och riskpremier på obligationsmarknaden

Räntorna på obligationsmarknaden minskade överlag under året samtidigt som riskpremierna minskade för framför allt obligationer med mer risk (se diagram 7). En viktig drivkraft bakom utvecklingen var givetvis den lägre inflationen och räntesänkningar från många centralbanker som ingav hopp om åtminstone en delvis återgång till lägre räntenivåer och som samtidigt bidrog till ett ökat risktagande bland investerare. Nedgången i räntor gällde dock inte de längre löptiderna. Den svenska tioåriga statsobligationsräntan var exempelvis relativt oförändrad under 2024 vilket delvis kan bero på att Riksbanken precis som flera andra centralbanker minskade sitt innehav av obligationer. Detta bidrog tillsammans med underskott i statsbudgeten till ett ökat utbud av långa statsobligationer. En liknande utveckling kunde noteras i flera andra länder inom EU. I USA steg istället räntan på långa statsobligationer något under året vilket delvis tros bero på förväntningar om ett ökat utbud framgent, men också tillväxtutsikterna som överraskat på upp sidan.

### 7. RISKPREMIEN FÖR FÖRETAGSOBLIGATIONER



Avser ränteskillnaden mellan 5-åriga företagsobligationer med höga kreditbetyg (investment grade) och motsvarande statsobligationsräntor. EUR HY avser likaviktat index som visar ränteskillnaden mellan 5-åriga credit-default swaps för 75 europeiska företag med kreditbetyg lägre än investment grade och motsvarande swapränta.

Källa: Riksbanken

## Tudelad utveckling på primärmarknaden för obligationer

Den utestående volymen på den svenska obligationsmarknaden ökade sammantaget under 2024 med över 200 miljarder kronor. Utvecklingen skiljer sig dock avsevärt åt beroende på vilken typ av emittent det rör sig om. Att den sammantagna volymen ökade förklaras framför allt av att de finansiella instituten ökade sin upplåning genom icke-säkerställda obligationer, och att den svenska staten ökade sin upplåning i statsobligationer (se diagram 8). Samtidigt minskade den utestående volymen säkerställda obligationer emitterade av finansiella institut och företagsobligationer emitterade av icke-finansiella företag. För de icke-finansiella företagen minskade den utestående volymen framför allt i början av året då nettoemissionerna var påtagligt negativa, vilket återspeglar att flera företag fortsatte att avvakta med emissioner som inte var absolut nödvändiga eftersom räntenivåerna under framför allt inledningen av 2024 fortfarande var fortsatt högre än på flera år. Jämfört med föregående år kunde fastighetsföretagen återigen finansiera sig till bättre villkor och ökade successivt sin upplåning igen under året.

## Något bättre marknadslikviditet på sekundärmarknaden

Mått på marknadslikviditeten på obligationsmarknaden visade tecken på viss förbättring under året (se diagram 9). Detta gällde för såväl statsobligationer som för säkerställda obligationer, även om marknadslikviditeten fortsatt är kvar på de något lägre nivåer som varit fallet sedan några år tillbaka. En bidragande orsak till att likviditeten förbättrats något kan vara att volatiliteten minskat under året som gått. Mått på likviditeten för företagsobligationer är svårare att ta fram men här är likviditeten typiskt sett lägre än för statsobligationer och säkerställda obligationer. I Riksbankens senaste finansmarknadsenkät<sup>1)</sup> uppgav också marknadsaktörer att likviditeten för både statsobligationer och säkerställda obligationer har förbättrats. Samma sak gäller för företagsobligationer, framför allt de med högre kreditvärdighet. Marknadslikviditeten har stor bäring på hur obligationsmarknaden anses fungera. Vad gäller den svenska räntemarknadens funktionssätt i stort ansåg en tydlig majoritet av aktörerna att marknaden fungerar bra.

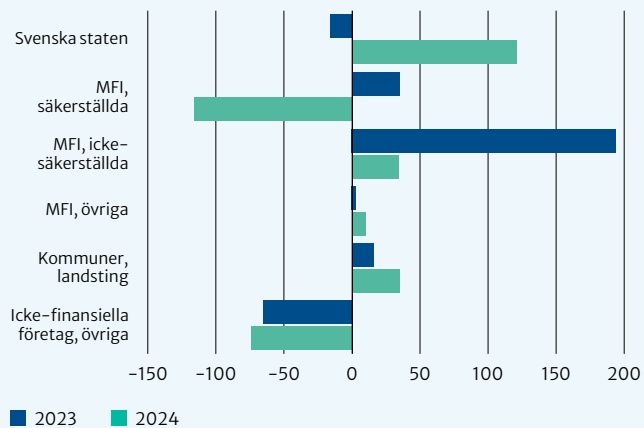
## Riksbanken fortsätter att minska sitt innehav av värdepapper

Riksbanken bröt ny mark våren 2020 i samband med utbrottet av covid-19 då de beslutade att utvidga sina tillgångsköp till att inkludera även säkerställda-, kommun- och företagsobligationer samt statsskuldväxlar och företagscertifikat, utöver statsobligationer som tidigare. Riksbankens sammantagna innehav av obligationer och certifikat uppgick som mest till 960 miljarder kronor i början på 2022 (se diagram 10). Men efter att Riksbanken beslutat att både låta obligationsinnehavet gå till förfall utan återköp, och att också sälja obligationer aktivt på sekundärmarknaden har värdepappersinnehavet minskat i märkbar takt och uppgick i slutet av 2024 till omkring 500 miljarder kronor. I Riksbankens senaste finansmarknadsenkät uppger en majoritet av aktörerna att Riksbankens beslut om att sälja statsobligationer har förbättrat marknadslikviditeten och varit positivt för marknads sätt att fungera.

<sup>1)</sup> riksbank.se/globalassets/media/rapporter/finansmarknadsenkaten/svenska/2023/finansmarknadsenkaten-hosten-2023.pdf

### 8. NETTOEMISSIONER AV OBLIGATIONER I SVERIGE

Miljarder kronor

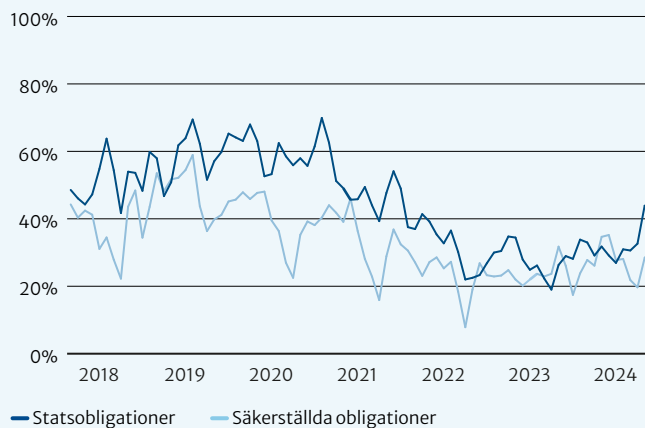


Avser netto mellan emissioner och förfall under året.

Källa: SCB

### 9. MARKNADSLIKVIDITETEN PÅ OBLIGATIONSMARKNADEN

Normaliserad skala

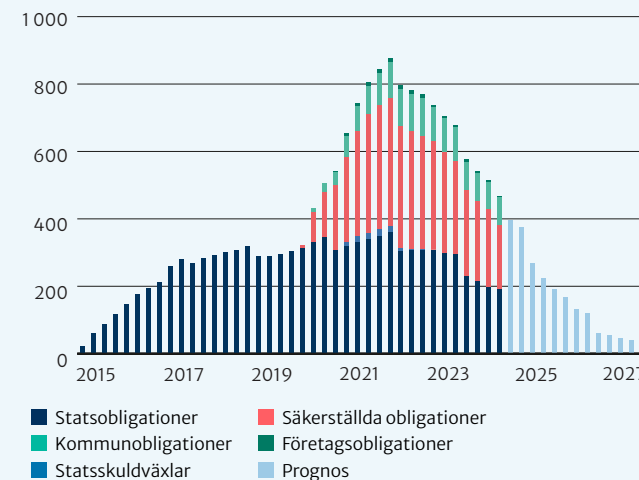


Högre värden motsvarar högre likviditet. Serierna visar två månaders glidande medelvärde av index. Likviditetsindikatorn är en aggregering av olika enskilda indikatorer för säkerställda obligationer och nominella statsobligationer med benchmarkstatus.

Källa: Finansinspektionen

### 10. RIKSBANKENS INNEHAV AV VÄRDEPAPPER

Uppdelat på tillgångsslag, miljarder kronor (nominellt belopp)



Avser Riksbankens prognos.

Källa: Riksbanken



### Marknaden för gröna obligationer fortsätter att växa

Den svenska marknaden för gröna obligationer fortsatte att växa under 2024 (se diagram 11). De finansiella och icke-finansiella företagen står för huvuddelen av de gröna obligationerna, men även kommunerna och staten ger numera ut gröna obligationer. När gröna obligationer började ges ut i Sverige var det endast ett fåtal aktörer som var verksamma som emittenter men idag deltar betydligt fler aktörer inom flera olika sektorer. Detta är en trend som syns även globalt men Sverige ligger i framkant av utvecklingen med en betydligt högre andel gröna obligationer sett till obligationsmarknadens och landets storlek än i många andra länder.

### Fortsatt dämpad omsättning på derivatmarknaden

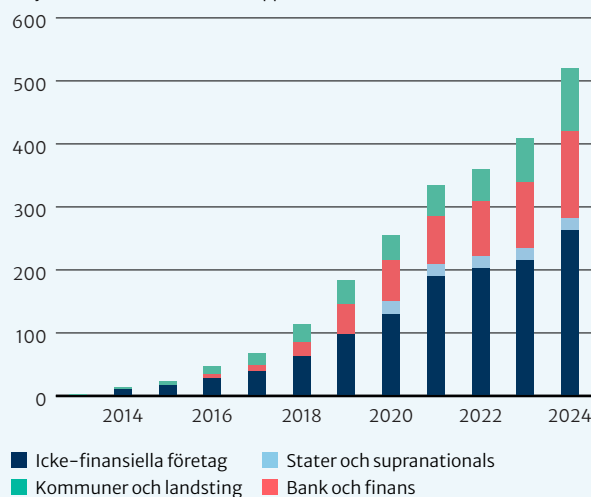
På derivatmarknaden var omsättningen relativt oförändrad på aggregerad nivå under året (se diagram 12). Omsättningen minskade påtagligt i samband med utbrottet av covid-19 under våren 2020 och har legat kvar på dessa något lägre volymer sedan dess. Även om omsättningen totalt sett är relativt oförändrad så ökade den dock för vanliga aktieoptioner, samtidigt som den minskade för indexoptioner.



Marknaden för gröna obligationer fortsätter att öka.

### 11. UTESTÅENDE VOLYM GRÖNA OBLIGATIONER FÖRDELAT PÅ EMITTENT

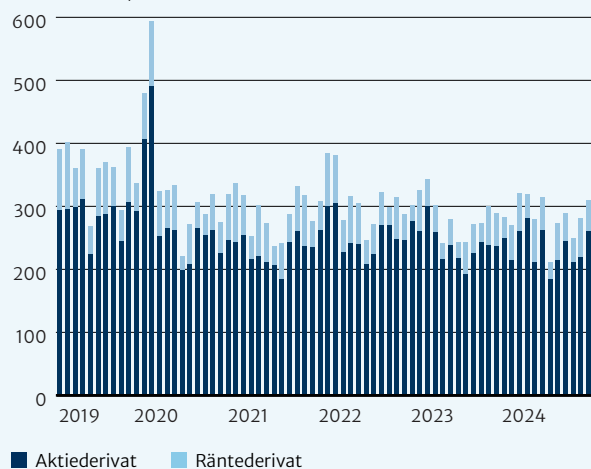
Miljarder kronor (nominellt belopp)



Källa: Stamdata

### 12. OMSÄTTNING PÅ DERIVATMARKNADEN

Antal kontrakt, tusental



Avser Nasdaq's nordiska börser.

Källa: Nasdaq

### SAMMANFATTNING

## 2024 blev ett positivt år på den svenska värdepappersmarknaden trots många osäkerhetsfaktorer

Under 2024 präglades utvecklingen på den svenska värdepappersmarknaden av positiva faktorer som lägre inflation, sänkta styrräntor från centralbankerna och tillväxt som visade sig mer motståndskraftig än förväntat. Samtidigt fanns det också gott om faktorer som skapade osäkerhet och bidrog till motsatt effekt under året som presidentvalet i USA, flera geopolitiska konflikter runt om i världen, osäkerhet kopplat till hur varaktig nedgången i inflationen skulle visa sig vara och när tillväxten i framför allt Europa ska ta fart på allvar. Den sammantagna utvecklingen på den svenska värdepappersmarknaden under 2024 blev ändå positiv genom tillgångspriser som överlag steg samtidigt som riskpremierna och volatiliteten minskade sett till året som helhet. Däremot kvarstod många av osäkerhetsfaktorerna vid utgången av året, och framgent finns det därför risk för starka marknadsreaktioner vid händelser som inte prisats in i marknaden.



Svensk  
Värdepappers-  
marknad

*Swedish Securities Markets Association*